

HOMILADORLIKNING DASTLABKI DAVRIDA BOLANING RIVOJLANISHI VA UNING MUHIM BOSQICHLARI

Babamuratov Bekzod Ergashevich

Termiz iqtisodiyot va Servis universiteti

Tibbiyot fakulteti dekani

babamuratov1985@mail.ru

Sayidqulova Sanobar Abdujafarzoda

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Davolash fakulteti talabasi

saitqulovasanobar5@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada homiladorlikning dastlabki davrida bolaning rivojlanishi va uning muhim bosqichlari o'rganildi va tahlil qilindi. Maqolada homila rivojlanishining ketma-ket bosqichlari haqida ma'lumotlar berildi hamda maqola so'ngila barcha ma'lumotlar tahlil qilindi. Ushbu maqola oraqali homilaning rivojlanishi. Farzandingiz qanday homilador bo'lganini va chaqalog'ingiz ona qornida qanday rivojlanishini bilib oling.

Kalit so'zlar: zigota; blastotsist; embrion; homila;

Asosiy qism. Homiladorlik - bu homiladorlik va tug'ilish o'rtasidagi vaqt, chaqaloq ona qornida o'sadi va rivojlanadi. Kontsepsiya qachon sodir bo'lishini aniq bilish mumkin emasligi sababli, homiladorlik muddati onaning oxirgi hayz davrining birinchi kundan hozirgi kungacha o'lchanadi. U haftalarda o'lchanadi.

Bu shuni anglatadiki, homiladorlikning 1 va 2 haftalarida ayol hali homilador emas. Bu sizning tanangiz chaqaloqqa tayyorlanayotgan paytda. Oddiy homiladorlik 37 dan 42 haftagacha davom etadi.

1-2 hafta

- Homiladorlikning birinchi haftasi ayolning hayz davrining birinchi kundan boshlanadi. U hali homilador emas.
- Ikkinchi haftaning oxirida tuxumdondan tuxum chiqariladi. Bu sizning himoyalangan jinsiy aloqangiz bo'lsa, homilador bo'lish ehtimoli katta.

3-hafta

- Jinsiy aloqa paytida erkak ejakulyatsiya qilinganidan keyin sperma vaginaga kiradi. Eng kuchli spermatozoidlar bachadon bo'yni (bachadon yoki bachadonning ochilishi) orqali fallop naychalariga o'tadi.
- Fallop naychasida bitta sperma va onaning tuxum hujayrasi uchrashadi. Yagona sperma tuxumga kirganda, kontsepsiya sodir bo'ladi. Birlashgan sperma va tuxum zigota deb ataladi.
- Zigota chaqaloq bo'lish uchun zarur bo'lgan barcha genetik ma'lumotlarni (DNK) o'z ichiga oladi. DNKning yarmi onaning tuxumidan, yarmi esa otaning spermasidan kelib chiqadi.
- Zigota keyingi bir necha kunni fallop naychasi bo'ylab sayohat qiladi. Bu vaqt ichida u bo'linib, blastotsist deb ataladigan hujayralar to'pini hosil qiladi.
- Blastosist tashqi qobiqli hujayralarning ichki guruhidan iborat.
- Hujayralarning ichki guruhi embrionga aylanadi. Embriyon sizning chaqalog'ingizga aylanadi.
- Hujayralarning tashqi guruhi embrionni oziqlantiradigan va himoya qiladigan membranalar deb ataladigan tuzilmalarga aylanadi.

4-hafta

- Blastosist bachadonga yetib borgach, u o'zini bachadon devoriga ko'madi.
 - Onaning hayz davrining ushbu bosqichida bachadon shilliq qavati qon bilan qalin bo'lib, chaqaloqni qo'llab-quvvatlashga tayyor.
 - Blastosist bachadon devoriga mahkam yopishadi va onaning qonidan ozuqa oladi.
- Bu haqda videoni tomosha qiling: Hujayra bo'linishi

5-hafta

- 5-hafta - "embrion davri" ning boshlanishi. Aynan shu davrda chaqaloqning barcha asosiy tizimlari va tuzilmalari rivojlanadi.
- Embriyon hujayralari ko'payadi va muayyan funktsiyalarni bajarishga kirishadi. Bu farqlanish deb ataladi.
- Qon hujayralari, buyrak hujayralari va asab hujayralari rivojlanadi.
- Embriyon tez o'sadi va chaqaloqning tashqi xususiyatlari shakllana boshlaydi.
- Bolaning miyasi, orqa miya va yuragi rivojlana boshlaydi.
- Bolaning oshqozon-ichak trakti shakllana boshlaydi.
- Birinchi trimestrda aynan shu davrda chaqalog'ingiz tug'ma nuqsonlarga olib kelishi mumkin bo'lgan narsalardan zarar ko'rish xavfi yuqori. Bunga ba'zi dori-darmonlar, noqonuniy

giyohvand moddalarni iste'mol qilish, kuchli spirtli ichimliklarni iste'mol qilish, qizilcha kabi infeksiyalar va boshqa omillar kiradi.

6-7 haftalar

- Qo'l va oyoq kurtaklari o'sishni boshlaydi.
- Farzandingizning miyasi 5 xil sohada shakllanadi. Ba'zi kranial nervlar ko'rinadi.
- Ko'zlar va quloqlar shakllana boshlaydi.
- Bolaning umurtqa pog'onasi va boshqa suyaklariga aylanadigan to'qimalar o'sadi.
- Sizing chaqalog'ingizning yuragi o'sishda davom etmoqda va endi muntazam ritmda uradi. Buni vaginal ultratovush yordamida ko'rish mumkin.
- Asosiy tomirlar orqali qon pompalanadi.

8-hafta

- Farzandingizning qo'llari va oyoqlari uzunroq o'sdi.
- Qo'llar va oyoqlar shakllana boshlaydi va kichik belkuraklarga o'xshaydi.
- Farzandingizning miyasi o'sishda davom etmoqda.
- O'pka shakllana boshlaydi.

9-hafta

- Nipellar va soch follikulalari hosil bo'ladi.
- Qo'llar o'sadi va tirsaklar rivojlanadi.
- Farzandingizning oyoq barmoqlari ko'rinadi.
- Farzandingizning barcha muhim organlari o'sishni boshladi.

10-hafta

- Kichkintoyingizning qovoqlari yanada rivojlangan va yopila boshlaydi.
- Tashqi quloqlar shakllana boshlaydi.
- Farzandingizning yuz xususiyatlari yanada aniqroq bo'ladi.
- Ichaklar aylanadi.
- Homiladorlikning 10-haftasi oxirida chaqalog'ingiz endi embrion emas. Endi bu homila, tug'ilishgacha bo'lgan rivojlanish bosqichidir.
- Xomilaning yurak ohanglari Doppler tekshiruvi orqali aniqlanishi mumkin

11-14 haftalar

- Kichkintoyingizning ko'z qovoqlari yopiladi va taxminan 28-haftagacha ochilmaydi.
- Farzandingizning yuzi yaxshi shakllangan.
- Oyoqlari uzun va ingichka.

- Barmoqlar va oyoq barmoqlarida tirnoqlar paydo bo'ladi.
- Jinsiy organlar paydo bo'ladi.
- Farzandingizning jigari qizil qon hujayralarini ishlab chiqaradi.
- Bosh juda katta -- chaqalog'ingizning yarmiga teng.
- Kichkintoyingiz endi musht yasashi mumkin.
- Sut tishlari uchun tish kurtaklari paydo bo'ladi.
15-18 haftalar
- Ushbu bosqichda chaqaloqning terisi deyarli shaffof bo'ladi.
- Bolaning boshida lanugo deb ataladigan nozik tuklar paydo bo'ladi.
- Mushak to'qimalari va suyaklar rivojlanishda davom etadi va suyaklar qattiqlashadi.
- Farzandingiz harakatlana boshlaydi va cho'zila boshlaydi.
- Jigar va oshqozon osti bezi sekretiya ishlab chiqaradi.
- Kichkintoyingiz endi emish harakatlarini qiladi.
19-21 haftalar
- Farzandingiz eshita oladi.
- Farzandingiz faolroq va harakatlanishda va suzishda davom etadi.
- Ona qorinning pastki qismida chayqalishni his qilishi mumkin. Bu chaqalog'ining birinchi harakatlarini ona sezishi mumkin bo'lganida tezlashish deyiladi.
- Bu vaqtning oxiriga kelib, chaqalog'ingiz yutib yuborishi mumkin.
22-hafta
- Lanugo sochlari chaqaloqning butun tanasini qoplaydi.
- Mekonium, chaqalog'ingizning birinchi ichak harakati ichak traktida hosil bo'ladi.
- Qoshlar va kirpiklar paydo bo'ladi.
- Mushaklar rivojlanishi bilan chaqalog'ingiz faolroq bo'ladi.
- Ona chaqaloqning harakatini his qilishi mumkin.
- Chaqaloqning yurak urishi stetoskop bilan eshitiladi.
- Tirnoqlar bolaning barmoqlarining oxirigacha o'sadi.
23-25 haftalar
- Suyak iligi qon hujayralarini hosil qila boshlaydi.
- Bolaning o'pkasining pastki nafas yo'llari rivojlanadi.
- Farzandingiz yog 'to'plashni boshlaydi.
26-hafta

- Qoshlar va kirpiklar yaxshi shakllangan.
- Farzandingiz ko'zining barcha qismlari rivojlangan.
- Farzandingiz baland tovushlarga javoban qo'rqib ketishi mumkin.
- Oyoq izlari va barmoq izlari shakllanmoqda.
- Bolaning o'pkasida havo qoplari hosil bo'ladi, ammo o'pka hali ham bachadondan tashqarida ishlashga tayyor emas.
27-30 haftalar
- Farzandingizning miyasi tez o'sadi.
- Asab tizimi tananing ba'zi funksiyalarini boshqarish uchun etarlicha rivojlangan.
- Bolaning ko'z qovoqlari ochilishi va yopilishi mumkin.
- Nafas olish tizimi yetilmagan bo'lsa-da, sirt faol moddalarni ishlab chiqaradi. Ushbu modda havo qoplarini havo bilan to'ldirishga yordam beradi.
31-34 haftalar
- Farzandingiz tez o'sadi va juda ko'p yog' oladi.
- Ritmik nafas olish sodir bo'ladi, lekin chaqaloqning o'pkasi to'liq etuk emas.
- Bolaning suyaklari to'liq rivojlangan, ammo hali ham yumshoq.
- Bolaning tanasi temir, kaltsiy va fosforni saqlashni boshlaydi.
35-37 haftalar
- Sizning chaqalog'ingiz taxminan 5 1/2 funt (2,5 kilogramm) vaznga ega.
- Kichkintoyingiz vazn ortishida davom etmoqda, lekin u uzoq davom etmaydi.
- Teri teri ostidagi yog 'hosil bo'lgani kabi ajinlar emas.
- Farzandingizning uyqu rejimi aniq.
- Kichkintoyingizning yuragi va qon tomirlari to'liq.
- Mushaklar va suyaklar to'liq rivojlangan.
38-40 hafta
- Lanugo qo'l va elkaning yuqori qismidan tashqari yo'qolgan.
- Tirnoqlar barmoq uchidan tashqariga cho'zilishi mumkin.
- Kichik ko'krak kurtaklari ikkala jinsda ham mavjud.
- Bosh sochlari endi qo'pol va qalinroq.
- Homiladorlikning 40-haftasida kontsepsiyadan beri 38 hafta o'tdi va chaqalog'ingiz hozir istalgan kun tug'ilishi mumkin.

Ma'lumotnomalar

1. Feigelman S, Finkelshteyn LH. Xomilaning o'sishi va rivojlanishini baholash. In: Kliegman RM, St. Geme JW, Blum NJ, Shah SS, Tasker RC, Wilson KM, tahrirlar. *Nelson Pediatriya darsligi*. 21-nashr. Filadelfiya, Pensilvaniya: Elsevier; 2020: 20-bob.
2. Ross MG, Desai M, Ervin MG. Xomilaning rivojlanishi, fiziologiyasi va uzoq muddatli salomatlikka ta'siri. In: Landon MB, Galan HL, Jauniaux ERM, va boshqalar, tahrirlar. *Gabbe akusherligi: normal va muammoli homiladorlik*. 8-nashr. Filadelfiya, Pensilvaniya: Elsevier; 2021: 2-bob.
3. <https://medlineplus.gov/ency/article/002398.htm>